

LOCUL ȘI ROLUL ADMINISTRAȚIEI PUBLICE LOCALE ÎN ORGANIZAREA ȘI FUNCȚIONAREA SERVICILOR PUBLICE

Nelea GLOBU,
audientă a anului III,
Specialitatea Administrare de Stat și Municipală,
director al Colegiului Pedagogic „Vasile Lupu”, Orhei

SUMMARY

Public administration has two basic missions - execution of laws and providing of public (municipal) services. It is impossible to imagine life in the society without the issuing of official acts, without gas and water services, without transportation, without the appointment of a guardianship, or without the social aid. Considering the fact these services are nothing but activities of general interest, they can only be provided by the public administration, which very goal is the fulfillment of those interests. However, the key role in that is performed by the local government, because the local bodies are the closest to the people of any administrative unit, and, therefore, know the best all the needs of those people. Both the local deliberative body and the executive one have significant competencies in establishing and closing down of municipal services. Moreover, local government can also decide upon the form of managing these services - direct or conceded management. Given the importance of these services, it is imperative for public administration to continuously work on improving their quality.

Key words. Public administration, local government, services, municipal services, local council, mayor, direct management of municipal services, conceded management of municipal services.

Un serviciu este un produs intangibil prin care se realizează anumite activități, ce satisfac necesitățile unei persoane sau a unui grup de persoane.¹ La rândul său, un serviciu public reprezintă o activitate de interes public, organizată sau autorizată de o autoritate publică.

Serviciile publice au unele trăsături caracteristice:

a) satisfac exclusiv un interes gen-

eral;

b) înființarea serviciilor publice este un atribut exclusiv al administrației publice;

c) sunt reglementate de un regim juridic de drept public;

d) baza materială pentru prestarea serviciilor publice este asigurată de

patrimoniul public;

e) ele sunt prestate contra plată sau gratuit, în dependență de specificul lor.

În funcție de nivelul de realizare/interesul satisfăcut, serviciile publice pot fi clasificate în:

- servicii naționale sau de importanță națională, care sunt organizate la nivelul întregului teritoriu național;
- servicii locale (raionale, municipale, orașenești, comunale, sătești).²

Administrația publică locală – prestator principal de servicii publice pentru populația unei unități administrative-teritoriale.

Organizarea serviciilor publice este o datorie a autorităților administrației publice locale. În acest sens, art. 80 al Legii Republicii Moldova privind administrația publică locală prevede: „Serviciile publice se organizează de către consiliul local la propunerea primarului, în principalele domenii de activitate, potrivit specificului și necesităților locale, în limita mijloacelor financiare disponibile.”³

Deci, primarul este cel care decide ce servicii publice urmează a fi organizate (în baza informațiilor, acumulate la audierile publice, adunările generale, etc.) Astfel, înființarea serviciilor publice este atributul exclusiv al autorităților deliberative. Iar organizarea activității și finanțarea lor este atributul autorităților executive.

În acest sens, consiliul local are următoarele competențe:

- aprobă la propunerea primarului organigrama și statele de personal ale serviciilor publice ale consiliului local;
- aprobă normele pentru instituțiile

din subordine;

- organizează servicii publice de gospodărie comunală, transport local, rețele edilitare;

- stabilește tarifele pentru serviciile prestate de ele, în condițiile legii; cuantumul tarifelor se stabilește pentru a acoperi cheltuielile de înființare și menținere a serviciilor publice locale.⁴

În condițiile legii, consiliul local trebuie să realizeze următoarele activități:

- reparația drumurilor locale, gospodăria comunală, transportul de călători, alimentarea cu apă și salubritatea, asistența socială, construcția de locuințe, întreținerea instituțiilor de învățământ.

Primarul, la rândul său, este responsabil de următoarele:

- evacuarea deșeurilor, rețelele edilitare. Tot primarul trebuie să contribuie la funcționarea serviciului de stare civilă.

În conformitate cu literatura de specialitate, fiecare comună trebuie să dispună de următoarele servicii:

- stare civilă și autoritate tutelară;
- asistență socială;
- amenajarea teritoriului și salubritatea;
- învățământ;
- instituții medicale;
- amenajarea cimetirilor;
- asigurarea cu apă potabilă;
- servicii antiincendiar;
- întreținerea drumurilor de importanță locală⁵.

Efectuând o amplă analiză a situației serviciilor publice în Republica Moldova, autorul Tudor Deliu menționează: „Actualmente administrația publică

locală din sate (comune) pot efectua de sinestată doar niște servicii de stare civilă (onregistrarea nașterii, căsătoriei, decesului, stabilirea paternității); on rest, cînd e vorba de menținerea drumurilor publice, iluminarea străzilor, aprovizionarea cu apă, canalizare etc. aproape că sunt cu mbinile legate din lipsă de finanțe, cu atît mai mult, că on teritoriu nu există instituții publice, regii autonome de interes public, care să se ocupe nemijlocit de prestarea acestor servicii.⁶

Literatura de specialitate a onaintat anumite cerințe față de autoritățile administrației publice locale:

1) elaborarea strategiei de organizare și funcționare a serviciilor publice locale;

2) controlarea modului de prestare a serviciilor publice;

3) asigurarea acestora cu mijloace tehnice, materiale, financiare necesare bunei funcționări;

4) elaborarea normelor de conducere și administrare a serviciilor publice locale;

5) fixarea tarifelor de prestare și taxelor de prestare.

La rîndul lor, serviciile publice trebuie să respecte următoarele cerințe:

1) să respecte legislația și normele stabilite de consiliu;

2) să respecte cuantumul plăților și tarifelor;

3) să gestioneze on regim de eficiență capitalul de producție;

4) să răspundă prompt la reclamațiile beneficiarilor;

5) să respecte clauzele contractuale, dacă funcționează on baza unui regim de drept civil și nu administrativ⁷.

Modalități de gestiune a serviciilor publice locale.

Un serviciu public poate fi gestionat sub trei forme:

1. Gestiunea directă – reprezentată on acele situații on care colectivitatea locală, asigură prin autoritățile sale reprezentative, ea onșăși serviciul public sau ol transferă unei instituții aflate on subordinea sa.

2. Gestiunea delegată – reprezintă procesul de oncredințare a administrării serviciului public de către autoritatea administrativă a unei ontreprinderi, de regulă, din sectorul privat. On acest sens, un serviciu public poate fi concesionat, arendat, etc.

3. Gestiunea semidirectă – reprezintă un proces de administrare a serviciului public, alături de prestarea unei părți din serviciul public de către o persoană privată.⁸

Un bun exemplu on acest sens ol reprezintă o categorie foarte importantă de servicii publice, serviciile publice de gospodărie comunală. Potrivit Legii Republicii Moldova privind serviciile publice de gospodărie comunală, gestiunea acestora se organizează prin: a) gestiune directă; b) gestiune indirectă sau concesionare.

Alegerea formei de gestiune a serviciilor publice de gospodărie comunală se face prin decizia autorităților administrației publice locale, on funcție de natura serviciului furnizat/prestat, de interesele curente și de perspectivă ale populației și unităților administrativ-teritoriale, precum și de mărimea și complexitatea sistemelor publice de gospodărie comunală.⁹

On cazul gestiunii directe, autoritățile administrației publice locale oși asumă

toate sarcinile și responsabilitățile privind organizarea, conducerea, administrarea și gestionarea serviciilor publice de gospodărie comunală. On cadrul gestiunii directe, autoritățile administrației publice locale oși asumă toate sarcinile și responsabilitățile privind organizarea, conducerea, administrarea și gestionarea serviciilor publice de gospodărie comunală. Fiecare serviciu public de gospodărie comunală constituit și exploatat on regim de gestiune directă oși desfășoară activitatea on baza unui regulament de organizare și funcționare, elaborat și aprobat de autoritatea administrației publice locale, on conformitate cu prevederile regulamentului-tip, elaborat și aprobat de autoritatea publică centrală de specialitate.¹⁰

On ceea ce privește gestiunea indirectă sau concesionarea, potrivit Legii Republicii Moldova cu privire la concesiuni din 13 aprilie 1995, concesiunea este un contract prin care statul cesează (transmite) unui investitor (persoană fizică sau juridică, inclusiv străină), on schimbul unei redevențe, dreptul de a presta servicii publice, prelucnd gestiunea obiectului concesiunii, riscul prezumtiv și răspunderea patrimonială.¹¹ De concesionare sont pasibile atbt serviciile publice de gospodărie comunală on ontregime, cot și obiectivele aparte ale acestora.¹² Concesionarea se face prin licitație

publică, on condițiile legii. On cazul concesiunii, autoritățile administrației publice au dreptul de a controla și de a supraveghea:

- modul de ondeplinire de către operatori a obligațiilor asumate, conform contractului de concesionare;
- calitatea serviciilor furnizate/prestate;
- parametrii serviciilor furnizate/prestate;
- modul de administrare, exploatare, conservare și menținere on funcțiune a sistemelor publice din infrastructura edilitar-urbană, precum și activitatea privind dezvoltarea și/sau modernizarea acestor sisteme, prevăzută de contractul de concesionare;
- modul de formare și de stabilire a tarifelor la serviciile furnizate/prestate de serviciile publice de gospodărie comunală concesionate.¹³

Astfel, consiliul local are un vast teren de acțiune on aceea ce privește serviciile publice. Mai mult decbt atbt, „astăzi pe cetățean nu-l prea interesează cine prestează serviciul, principalul e ca el să existe. De aceea administrația locală trebuie să asigure furnizarea serviciilor publice, lăsndu-le altora producerea acestora.”¹⁴

On concluzie, administrația publică are, on principiu, două funcții de bază – executarea legii și prestarea serviciilor publice. Este imposibil de a ne imagina viața on societate fără eliberarea unor acte, fără onscrierea on registrele de stare civilă, fără serviciile comunale,

fără transport, fără instituirea tutelei sau fără acordarea ajutorului material. Dat fiind faptul că aceste servicii reprezintă niște activități de interes general, ele nu pot fi prestate decbt de administrația publică, care și trebuie să satisfacă interesul general. Totuși, rolul principal on acest sens oi revine administrației publice locale, or, anume ea este cea mai aproape de cetățeni, și astfel, cunoaște cel mai bine necesitățile acestora. Atbt autoritatea deliberativă locală, cbt și cea

executivă, dispun de competențe importante în domeniul înființării și desființării serviciilor publice, precum și în domeniul alegerii modalității de gestiune a acestora, directă sau concesionată. În fine, dată fiind importanța serviciilor publice, e absolut imperativ ca administrația publică să depună eforturi permanente în vederea creșterii calității serviciilor prestate.

BIBLIOGRAFIE

¹ Colectiv de autori, Managementul afacerilor mici și mijlocii, Editura Logos, Chișinău, 1993, p. 99

² Aurelia Țepordei, Metode administrative moderne, Editura AAP, Chișinău, 2002, p. 52

³ Art. 80 al Legii Republicii Moldova privind administrația publică locală, nr. 123-XV din 18.03.2003, Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 49 (1142) din 19.03.2003

⁴ A se vedea art. 18 al Legii Republicii Moldova privind administrația publică locală, nr. 123-XV din 18.03.2003, Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 49 (1142) din 19.03.2003

⁵ Victor Mocanu, Descentralizarea serviciilor publice, Chișinău, 1999, p. 24

⁶ Tudor Deliu, Mijloacele de acțiune ale administrației publice locale, Revista „Administrarea publică”, Nr. 1/2003, p. 15

⁷ Aurelia Țepordei, op. cit, p. 65

⁸ Ioan Alexandru, Lucica Matei, Servicii publice, Editura Economica, București, 2000, p. 102

⁹ Art. 16 al Legii Republicii Moldova a serviciilor publice de gospodărie comunală, nr. 1402 din 24.10.2002, Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 014 din 07.02.2003

¹⁰ Art. 18 al. (3) al Legii Republicii Moldova a serviciilor publice de gospodărie comunală, nr. 1402 din 24.10.2002, Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 014 din 07.02.2003

¹¹ Art. 1 al Legii Republicii Moldova cu privire la concesiuni nr. 534 din 13.07.1995, Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 067 din 30.11.1995